

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
15026418	IES Terra de Soneira	Vimianzo	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Bacharelato	Relixión católica	2º Bac.	1	29

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	9
3.1. Relación de unidades didácticas	11
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	12
4.1. Concrecións metodolóxicas	23
4.2. Materiais e recursos didácticos	24
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	25
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	25
6. Medidas de atención á diversidade	27
7.1. Concreción dos elementos transversais	28
7.2. Actividades complementarias	28
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	29
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	30
9. Outros apartados	30

1. Introducción

CONTEXTO SOCIAL E FAMILIAR

Introdución

Nos traballos preparatorios para a elaboración do plano educativo do centro fixéronse enquisas aos pais e nais do alumnado, ao alumnado e ao profesorado co obxecto de coñecer o contexto socioeconómico e cultural familiar así como as expectativas con respecto á educación. Os resultados e as conclusións da enquisa figuran como documentos anexos e neste apartado menciónanse unicamente aquelas cuestións que parecen ter unha maior relevancia á hora de planificar as actividades do instituto.

A poboación

Cos datos acadados nas enquisas podemos dicir que o número de fillos por fogar son os seguintes:

- Fogares cun fillo/a..... 8%
- Fogares con dous fillos/as..... 44%
- Fogares con tres fillos/as..... 29%
- Fogares con máis de tres fillos/as..... 17%

A media de fillos/as por fogar é de dous ou máis (aproximadamente 2,5), seguindo a tendencia do resto de Galicia.

Características socio-demográficas

Dimensión do fogar segundo a súa tipoloxía.

· Fogares formados por un matrimonio con fillos/as. Son os que predominan, 39 do total da mostra 63, representan un 62% do total.

· Fogares de dous ou máis núcleos. Representan un 32% do total. Desta maneira o maior número medio de membros por fogar queda reservado a este tipo de fogares denominados extensos. Esta forma de convivencia máis tradicional é a que aínda predomina nas áreas de maior tradición agraria e mariñeira desta comunidade.

O resto dos fogares representan unha minoría (entre un 2-3%). Hai que salientar que na mostra non hai ningún tipo de fogar composto por pai e os seus fillos/as solteiros, tal como sucede no resto da comunidade.

Idade dos pais e nais

IDADE	PAI	NAI
30-40	13%	35%
41-50	51%	43%
51-60	32%	13%

Os datos facilitados pola Consellería de Familia indican que nos fogares compostos por matrimonio e fillos a idade media do cabeza de familia para unha mostra de 1.800 familias, está entre os 35 e os 44 anos cun 26,2%.

Nos fogares de dous ou máis núcleos a media está entre os 45 e os 54 anos, cun 32,1%.

Destaca unha poboación de maior idade nos fogares de dous ou máis núcleos que nos fogares formados por unha parella e fillos, cumpríndose así a tendencia da comunidade.

Nivel de instrucción dos pais e nais

O nivel de estudos dos cabezas de familia é moi inferior ao da media de Galicia, ao que non resulta alleo o feito de que non existira un centro de ensino medio na comarca ata o ano 1983, xa que aínda están por escolarizarse os fillos e fillas dos primeiros alumnos deste Instituto.

O número de fogares nos que os cabezas de familia teñen estudos universitarios (medios ou superiores) é do 5,6%, estando moi por debaixo da porcentaxe da Comunidade, que os sitúa nun 14,4%. Á explicación anterior hai que engadir a de que o mercado laboral da comarca non xera moitos postos de traballo que contemplan como requisito o da titulación universitaria (a maior parte destes son postos de funcionarios docentes e sanitarios que non se cobren preferentemente por persoas orixinarias da comarca). A maior parte dos titulados universitarios procedentes da comarca

acaban residindo fóra da localidade de orixe.

Os maiores niveis de instrución dánse nos tipos de fogares cunha poboación máis nova, co que as diferencias de nivel de instrución explícanse, non tanto por ser distinto tipo fogar, senón pola idade diferencial dos seus membros.

Na súa meirande parte, os pais e nais do noso alumnado posúen unicamente estudos primarios. A porcentaxe de pais que non teñen ningún tipo de estudio ou que só teñen estudos primarios é dun 73%, sendo esta porcentaxe sensiblemente superior no caso das nais -89%-.

Esta situación reflíctese nalgunhas respostas á enquisa que vale a pena mencionar:

·Un 45% dos pais/nais non axudan nin comentan cos seus fillos/as os traballos escolares que estes deben realizar. Sen embargo, son moitos menos -13%- os que non falan con eles acerca das súas relacións cos profesores e compañeiros ou dos estudos en xeral. Non parece, pois, que haxa un desinterese dos pais/nais cara ás actividades académicas dos seus fillos senón unha incapacidade para implicarse máis nelas.

·En coherencia co anterior hai unha clara tendencia a valorar positivamente o reforzo da educación recibida no centro mediante clases particulares: un 66% considéranas necesarias ou convenientes. Hai que resaltar que cáseque a metade do alumnado vai a pasantías.

·Aos pais e nais gustaríalles que o propio centro de ensino ofrecera aulas de recuperación, sendo un 84% desta opinión.

Actividade da poboación

Dentro da poboación inactiva, un 89,3% do total corresponde ás amas de casa e un 19,14% a xubilados.

En xeral obsérvase unha baixa proporción de persoal de alta cualificación profesional.

Parece interesante sinalar os seguintes aspectos que puideran ser diferenciadores do entorno no que nos atopamos:

- Hai unha porcentaxe considerable de pais (19%) que traballan fóra de Galicia ou incluso no estranxeiro.
- Máis da metade dos pais son albaneis ou mariños.
- As nais son amas de casa na súa inmensa maioría. Parece que o índice de ocupación é extremadamente baixo (por suposto, moi por debaixo das medias estatísticas coñecidas: só un 11% teñen un traballo remunerado); sen embargo é relativamente baixa a porcentaxe das que se declaran en paro.
- A quinta parte das familias declaran ter dificultades para chegar a fin de mes cos ingresos de que dispoñen.

As casas: espazos e recursos

Os aspectos detectados nas enquisas que se consideran máis significativos neste apartado son os seguintes:

- O noso alumnado vive en casas, polo xeral, grandes e o 79% dispón de habitación individual.
- A cuarta parte das casas dispoñen de ordenador.
- Din dispoñer de libros, tanto de lectura como de consulta -89% e 86%, respectivamente-. Sen embargo, a porcentaxe de fogares nos que hai máis de 200 libros é tan só do 17%.

Algunhas opinións familiares relevantes sobre o proceso educativo

Das respostas ás enquisas por parte do alumnado e das súas familias recolléronse outros aspectos que poden ser relevantes para a elaboración dos principios educativos e dos obxectivos a acadar por este centro.

As expectativas con respecto ao centro

As expectativas dos pais/nais con respecto ao centro son amplas: non só esperan que os seus fillos/as acaden unha preparación académica; queren que se lles proporcione información sexual, que se lles fale das drogas, da anorexia, da sida ..., en fin, de todo un pouco.

É importante analizar esta demanda en toda a súa dimensión e, no seu caso, establecer claramente cales deben ser as liñas de

actuación en cada un dos temas mencionados.

A valoración da diversidade

Os pais/nais parecen reacios nunha porcentaxe significativa - polo que se deduce das enquisas- a aceptar que vivimos nun mundo no que hai que convivir con xente diversa e non por iso peor. Non queren que os seus fillos compartan aula con enfermos de sida (35%), con homosexuais (22%) ou con discapacitados psíquicos (21%).

Pode ser conveniente analizar e relacionar esta información cos datos relativos ás expectativas que os pais/nais teñen sobre o propio centro de ensino.

A valoración do centro

A maior parte dos pais e nais fai unha valoración positiva do funcionamento do centro pero hai unha porcentaxe significativa de pais/nais que están pouco ou nada satisfeitos.

Algunhas opinións do alumnado

(introducir unha valoración cualitativa das enquisas)

Algunhas opinións do profesorado

Entre as opinións manifestadas polo profesorado a través da enquisa resaltamos as seguintes:

- Na valoración dos recursos, servizos e actividades realizadas polo centro a maior parte tiñan unha valoración satisfactoria pero outras non (locais e dotación dos Departamentos, aulas e medios de audiovisuais, local e funcionamento da cafetería)

Parece evidente a necesidade de concentrar os esforzos en mellorar as cuestións que merecen unha cualificación negativa, dedicando maior atención e investimentos nos servizos que funcionan inadecuadamente. Tamén é certo que unha parte dos problemas proceden das infraestruturas do centro (edificio, instalacións,...) e nestes casos pouco máis se pode facer que adoptar unha actitude reivindicativa fronte á Administración educativa.

- Valórase como moi importante a comunicación cos pais e nais,

contrastando esta valoración coa percepción que existe sobre a realidade desta comunicación que resulta deficiente, tanto no que se refire á frecuencia con que o profesorado nos diriximos ás familias como á inversa.

- É moi xeneralizada a opinión de que o noso alumnado está pouco motivado para o estudo e ten malos hábitos de traballo.

- Hai unha opinión moi maioritaria de que as relacións co alumnado deste centro non son xeralmente difíciles, pero o alumnado con frecuencia ten un comportamento excesivamente alborotador.

- Moi maioritariamente o profesorado considera necesario informar ao alumnado sobre diversos aspectos relativos ás clases (comportamento, programa, metodoloxía e criterios de avaliación) e móstrase receptivo a tomar en consideración, cando menos parcialmente, as propostas do alumnado sobre o comportamento na aula e a metodoloxía. O programa da materia e os criterios e procedementos de avaliación considéranse competencia exclusiva do profesorado.

- O profesorado, como colectivo, debera actuar con maior rixidez na cuestión disciplinaria.

- Para efectuar a avaliación do alumnado o elemento máis valorado é o dominio da materia, pero hai outros temas aos que se outorga moita importancia: asistencia á clase, actitude do alumno/a e participación na clase.

- Os elementos que máis inflúen nos resultados académicos do alumnado son: método de estudo, tempo dedicado ao estudo, apoio da familia, metodoloxía utilizada polo profesor/a. A incidencia nestes aspectos debera ser a máis rendible para conseguir resultados positivos. Nos que son de tipo metodolóxico é, probablemente, onde máis se pode influír actuando colexiadamente.

- Considérase importante que o titor comunique as impresións do alumnado sobre a avaliación e que as xuntas de avaliación se

centren en comentar incidencias, pero a opinión maioritaria é que as xuntas de avaliación non permiten coñecer e entender mellor ao alumnado.

- A revisión polos alumnos/as do exame corrixido considérase moi importante.

- Consideran insuficientes as reunións de coordinación pedagóxica realizadas, ao tempo que é parecer maioritario que moitas actividades deben ser coordinadas dentro dos Departamentos (programación, criterios de avaliación, corrección de pendentes,...) e entre Departamentos.

- O funcionamento dos diversos organismos do Instituto é valorada en xeral positivamente, aínda que no caso do Consello Escolar é evidente o descoñecemento e a apreciación dunha escasa operatividade, no que coinciden cos restantes membros da comunidade educativa.

- Moi maioritariamente respáldase a formación en valores dentro do proceso educativo, inclinándose a maioría por facer explícitos os valores que debe fomentar o Instituto e deseñar estratexias colectivas para a súa consecución. Hai un número significativo doutras opinións que van no sentido de fomentar os valores establecidos por lei, por ser centro público, ou no de que cada profesor é responsable da súa actuación por formar parte da liberdade de cátedra.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Comprender e asumir o proxecto vital persoal, recoñecendo as propias ideas e crenzas, contrastándoas coa antropoloxía cristiá e outras cosmovisións, para inserirse na vida adulta e no mundo profesional.	1-3			1-4	11-12-31-40-50		2-3	31

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX2 - Recoñecer e despregar o carácter relacional do ser humano, como fundamento dos deberes e liberdades, desenvolvendo actitudes cívicas e democráticas, contrastando o Evanxeo con outros humanismos e ideoloxías contemporáneas, para aprender a vivir con outros e contribuír á construción dunha sociedade inclusiva.	2-5	3	5	3	20-32	1-2-4	1	
OBX3 - Interpretar os desafíos democráticos, socioeconómicos e ecolóxicos, analizando as súas causas e consecuencias desde a moral social da Igrexa, discernindo as propostas sociopolíticas das relixións e os movementos sociais, para asumir a ecoloxía integral e a responsabilidade persoal e social no coidado da vida e do planeta.	1-5		3	1	20-32	3-4	1	31-42
OBX4 - Comprender e admirar o patrimonio cultural, interpretando o seu significado e expresións cos métodos de análises propias de cada disciplina, valorando criticamente as achegas do cristianismo no desenvolvemento dos pobos, para intervir con criterio propio no diálogo intercultural, a creación artística e na construción social do pensamento.	4	3	2-3			3		1-2-32-41-42
OBX5 - Valorar a dimensión espiritual como fonte de sentido e aprendizaxes vitais, a través da análise das experiencias persoais, do coñecemento das tradicións espirituais, e do diálogo interdisciplinar con outras visións da vida e do mundo, para descubrir as oportunidades persoais, sociais e culturais da experiencia espiritual como proposta de plenitude da vida persoal e comunitaria.	1				11-20-40	3	2	1-31-41
OBX6 - Coñecer o método propio da Teoloxía e as súas distintas especialidades analizando o seu lugar entre os saberes e disciplinas, establecendo un diálogo transdisciplinar coas outras ciencias, para afrontar criticamente os desafíos éticos e a transformación social.	2-3		4	1	31-40-50	1-4	3	1

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	Eu por dentro.	Todos os seres humanos experimentamos unha realidade interior que transcende os límites dos sentidos. Queremos analizar que é esa realidade interior. Esa realidade comunícanos co noso desexo de vivir en plenitude e móvenos cara a unha procura común que se expresa de moitas maneiras.	15	5	X		
2	Son un fenómeno.	A relixión é un fenómeno universal na historia da humanidade. Queremos saber en que consiste, cales son os seus elementos máis importantes e cales son as dinámicas que se espertan nos crentes. O que nos permitirá analizar cal é a nosa posición ante esta realidade.	15	4	X		
3	Son libre.	Parece que todos os seres humanos teñen a tendencia de valorar as condutas súas propias e dos demais como boas ou como malas. Queremos analizar cómo funciona este elemento da vida humana, qué nos ocorre cando decidimos, por qué consideramos que hai accións bondadosas e outras que cualificamos como malas, e cómo podemos asumir esta dimensión propia do ser humano na nosa vida.	15	4	X		
4	Os meus afectos.	Analizar e estudar a dimensión afectiva do ser humano, unha das experiencias máis intensas da vida persoal pero quizá una das dimensións sobre as que menos comprensión temos, tanto de como funciona como de cal é o modo de educala e de asumila no proxecto de vida persoal.	15	4		X	
5	Os meus proxectos.	Deterémonos na procura de sentido da vida que todo ser humano experimenta, analizaremos as respostas a esta procura para comprender a importancia dun proxecto de vida enmarcado nuns valores. E como o proxecto de vida se enriquece desde os valores cristiáns.	15	4		X	
6	A paz.	As situacións de violencia que nos afectan persoal e mundialmente, qué podemos facer, qué se fai desde as instancias políticas e relixiosas, e qué actitudes podemos adoptar para camiñar cara á paz.	15	4		X	
7	ODS,	A Terra é un planeta sobrecargado pola nosa actividade económica e social. Neste situación de aprendizaxe	10	4			X

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
7	ODS,	analizaremos a situación na que se atopa o planeta na actualidade. Tamén coñeceremos as propostas actuais para deter ese deterioro e as posibles actitudes e respostas que cada persoa pode ir adoptando para colaborar en protexer a nosa querida Terra.	10	4			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	Eu por dentro.	5

Crterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.7 - Valorar e admirar as diversas expresións históricas do patrimonio común da humanidade, analizando como o cristianismo se ha integrado na historia, con luces e sombras, impregnando a cultura.	Comprende as formas nas que as ideas e crenzas se expresan nas distintas culturas. Comprende as manifestacións artísticas. Valora cómo se xeran identidades culturais e sentidos de pertenza social e política a través da expresión das ideas e crenzas. Aprecia as civilizacións e o patrimonio cultural.		
CA1.8 - Participar activamente na creación cultural con sentido crítico, desenvolvendo sentimentos de pertenza á propia tradición e construíndo a diversidade cultural desde criterios humanizadores propios do Evanxeo.	Coñece o legado cultural. Analiza as achegas do cristianismo no desenvolvemento dos pobos. Comprende o patrimonio a través do diálogo entre a fe cristiá e a cultura, a historia, a arte e a literatura. Participa no diálogo intercultural con iniciativa persoal.	TI	100
CA1.9 - Identificar a dimensión espiritual da persoa e a diversidade do feito relixioso, valorándoas como unha realidade presente nas culturas que se expresan de diferentes formas nas sociedades plurais.	Recoñece a dimensión espiritual como fonte de sentido Recoñece a experiencia relixiosa como unha das capacidades propias da natureza humana. Coñece a propia tradición relixiosa e as tradicións e relixións da historia. Valora as oportunidades do relixioso como proposta de plenitude.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.10 - Valorar a experiencia cristiá manifestada en Xesucristo e en tantas testemuñas ao longo da historia, como resposta plena ás cuestións vitais e de sentido, en diálogo interdisciplinar con propostas filosóficas diversas.	Coñece a experiencia relixiosa cristiá polos relatos bíblicos Coñece as diversas relixións e os seus personaxes destacados. Comprende o diálogo do cristianismo coa filosofía e a ciencia Diferencia as oportunidades da experiencia relixiosa como proposta de plenitude		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - A experiencia do encontro con Deus ao longo da historia como fonte de desenvolvemento pleno do humano. - Sentido artístico e creatividade no diálogo fe-cultura - Achegas da experiencia relixiosa cristiá para unha vida con sentido en diálogo con outros paradigmas. - Estratexias para o diálogo transdisciplinar e síntese persoal como aprendizaxe ao longo da vida - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - Fenomenoloxía da experiencia relixiosa: elementos propios e diferenzas do cristianismo con outras tradicións filosóficas e relixiosas. - O cristianismo e a súa expresión artística na música, a literatura e as artes. - Habilidades para a análise e a contemplación de obras de arte sobre relatos bíblicos, historia da salvación e vida de Xesucristo. - Experiencia espiritual e relixiosa en figuras históricas de distintas tradicións relixiosas e culturais. - Recoñecemento crítico na contorna social e cultural de manifestacións da dimensión espiritual da persoa. - Inserirse criticamente na sociedade. - Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións. - Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc.

UD	Título da UD	Duración
2	Son un fenómeno.	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
--------------------------------	-------------------------------	-----------	----------

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Valorar, no desenvolvemento da identidade persoal, a pertenza a múltiples esferas sociais, promovendo compromisos de respecto á diversidade e inclusión en sociedades democráticas.	Coñece a natureza relixiosa e social do ser humano e a súa dignidade. Mostra actitudes cívicas e de cooperación na construción social da democracia. Recoñece a dimensión social da dignidade e os dereitos humanos. Valora a vida social coas súas necesidades económicas e políticas.		
CA1.4 - Distinguir os principios fundamentais da mensaxe social cristián, contrastándoos con outros humanismos e ideoloxías contemporáneas, aplicándoos a diferentes situacións sociais.	Distingue e contrasta os principios da mensaxe social cristián Valora a xestión da liberdade persoal e as relacións coas pertenzas nas que estamos integrados. Analiza as propostas morais do pensamento cristián Participa na resolución pacífica e positiva de conflitos		
CA1.7 - Valorar e admirar as diversas expresións históricas do patrimonio común da humanidade, analizando como o cristianismo se ha integrado na historia, con luces e sombras, impregnando a cultura.	Comprende as formas nas que as ideas e crenzas se expresan nas distintas culturas. Comprende as manifestacións artísticas. Valora como se xeran identidades culturais e sentidos de pertenza social e política a través da expresión das ideas e crenzas. Aprecia as civilizacións e o patrimonio cultural.	TI	100
CA1.9 - Identificar a dimensión espiritual da persoa e a diversidade do feito relixioso, valorándoas como unha realidade presente nas culturas que se expresan de diferentes formas nas sociedades plurais.	Recoñece a dimensión espiritual como fonte de sentido Recoñece a experiencia relixiosa como unha das capacidades propias da natureza humana. Coñece a propia tradición relixiosa e as tradicións e relixións da historia. Valora as oportunidades do relixioso como proposta de plenitude.		
CA1.10 - Valorar a experiencia cristiá manifestada en Xesucristo e en tantas testemuñas ao longo da historia, como resposta plena ás cuestións vitais e de sentido, en diálogo interdisciplinar con propostas filosóficas diversas.	Coñece a experiencia relixiosa cristiá polos relatos bíblicos Coñece as diversas relixións e os seus personaxes destacados. Comprende o diálogo do cristianismo coa filosofía e a ciencia Diferencia as oportunidades da experiencia relixiosa como proposta de plenitude		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
- A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián.

Contidos

- A experiencia do encontro con Deus ao longo da historia como fonte de desenvolvemento pleno do humano.
- A concepción do ser humano noutras cosmovisións filosóficas e relixiosas, en diálogo coa teoloxía cristiá das relixións.
- Achegas da experiencia relixiosa cristiá para unha vida con sentido en diálogo con outros paradigmas.
- Estratexias para o diálogo transdisciplinar e síntese persoal como aprendizaxe ao longo da vida
- Diálogo fe-razón e fe-cultura.
- Fenomenoloxía da experiencia relixiosa: elementos propios e diferenzas do cristianismo con outras tradicións filosóficas e relixiosas.
- Experiencia espiritual e relixiosa en figuras históricas de distintas tradicións relixiosas e culturais.
- Recoñecemento crítico na contorna social e cultural de manifestacións da dimensión espiritual da persoa.
- Inserirse criticamente na sociedade.
- Actitudes de diálogo e colaboración con outras relixións e culturas que posibiliten unha convivencia pacífica e tolerante entre as distintas tradicións.

UD	Título da UD	Duración
3	Son libre.	4

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándooas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitud, etc.) e doutras cosmovisións.	Identifica os elementos crave do proxecto vital. Contrasta as ideas e crenzas coas categorías fundamentais da antropoloxía cristiá. Valora a riqueza e diversidade da vida humana. Identifica as propias ideas e crenzas en diálogo con outras cosmovisións en contextos de pluralidade		
CA1.2 - Recoñecer os elementos esenciais dun proxecto vital en clave vocacional e profesional desde a autonomía, a liberdade e a responsabilidade social, cunha actitude sincera de procura da verdade, tendo en conta a proposta cristiá e os valores sociais.	Recoñece os elementos dun proxecto persoal. Realiza un proxecto vital para unha cidadanía democrática, con liberdade e responsabilidade. Coñece as propostas da antropoloxía cristiá e o seu ensino social para un proxecto de vida persoal. Participa na construción dunha sociedade xusta e equitativa.	TI	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.9 - Identificar a dimensión espiritual da persoa e a diversidade do feito relixioso, valorándoas como unha realidade presente nas culturas que se expresan de diferentes formas nas sociedades plurais.	Recoñece a dimensión espiritual como fonte de sentido. Recoñece a experiencia relixiosa como unha das capacidades propias da natureza humana. Coñece a propia tradición relixiosa e as tradicións e relixións da historia. Valora as oportunidades do relixioso como proposta de plenitude.		
CA1.10 - Valorar a experiencia cristiá manifestada en Xesucristo e en tantas testemuñas ao longo da historia, como resposta plena ás cuestións vitais e de sentido, en diálogo interdisciplinar con propostas filosóficas diversas.	Coñece a experiencia relixiosa cristiá polos relatos bíblicos. Coñece as diversas relixións e os seus personaxes destacados. Comprende o diálogo do cristianismo coa filosofía e a ciencia. Diferencia as oportunidades da experiencia relixiosa como proposta de plenitude		
CA1.11 - Recoñecer as características propias do saber teolóxico, en canto ao seu método, fontes e contido, identificando as semellanzas e diferenzas con outros saberes, en especial coa ciencia, e valorando as súas achegas éticas.	Comprende os contidos esenciais da mensaxe cristiá. Promove o diálogo intercultural e interrelixioso. Busca solucións para a transición ecolóxica, dixital e a transformación social. Coñece a proposta do Evanxeo para a construción da casa común e o coidado do planeta, a diversidade e a inclusión.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - Obxectivos vitais, desenvolvemento da vocación persoal e proxecto profesional. - A visión integral da persoa na súa dignidade e na súa liberdade segundo a antropoloxía cristiá. - A concepción do ser humano noutras cosmovisións filosóficas e relixiosas, en diálogo coa teoloxía cristiá das relixións. - Achegas da experiencia relixiosa cristiá para unha vida con sentido en diálogo con outros paradigmas. - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - Inserirse criticamente na sociedade. - Valores sociais, pensamento crítico e proxecto persoal e profesional.

UD	Título da UD	Duración
4	Os meus afectos.	4

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándoas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitud, etc.) e doutras cosmovisións.	Identifica os elementos crave do proxecto vital. Contrasta as ideas e crenzas coas categorías fundamentais da antropoloxía cristiá. Valora a riqueza e diversidade da vida humana. Identifica as propias ideas e crenzas en diálogo con outras cosmovisións en contextos de pluralidade	TI	100
CA1.2 - Recoñecer os elementos esenciais dun proxecto vital en clave vocacional e profesional desde a autonomía, a liberdade e a responsabilidade social, cunha actitude sincera de procura da verdade, tendo en conta a proposta cristiá e os valores sociais.	Recoñece os elementos dun proxecto persoal. Realiza un proxecto vital para unha cidadanía democrática, con liberdade e responsabilidade. Coñece as propostas da antropoloxía cristiá e o seu ensino social para un proxecto de vida persoal. Participa na construción dunha sociedade xusta e equitativa.		
CA1.9 - Identificar a dimensión espiritual da persoa e a diversidade do feito relixioso, valorándoas como unha realidade presente nas culturas que se expresan de diferentes formas nas sociedades plurais.	Recoñece a dimensión espiritual como fonte de sentido Recoñece a experiencia relixiosa como unha das capacidades propias da natureza humana. Coñece a propia tradición relixiosa e as tradicións e relixións da historia. Valora as oportunidades do relixioso como proposta de plenitude.		
CA1.10 - Valorar a experiencia cristiá manifestada en Xesucristo e en tantas testemuñas ao longo da historia, como resposta plena ás cuestións vitais e de sentido, en diálogo interdisciplinar con propostas filosóficas diversas.	Coñece a experiencia relixiosa cristiá polos relatos bíblicos Coñece as diversas relixións e os seus personaxes destacados. Comprende o diálogo do cristianismo coa filosofía e a ciencia. Diferencia as oportunidades da experiencia relixiosa como proposta de plenitude.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - Obxectivos vitais, desenvolvemento da vocación persoal e proxecto profesional.

Contidos

- A visión integral da persoa na súa dignidade e na súa liberdade segundo a antropoloxía cristiá.
- A concepción do ser humano noutras cosmovisións filosóficas e relixiosas, en diálogo coa teoloxía cristiá das relixións.
- Proxectos persoais e profesionais, na vida eclesial e social, desenvoltos en clave vocacional.
- Achegas da experiencia relixiosa cristiá para unha vida con sentido en diálogo con outros paradigmas.
- Diálogo fe-razón e fe-cultura.
- Fenomenoloxía da experiencia relixiosa: elementos propios e diferenzas do cristianismo con outras tradicións filosóficas e relixiosas.
- Recoñecemento crítico na contorna social e cultural de manifestacións da dimensión espiritual da persoa.
- Inserirse criticamente na sociedade.
- Valores sociais, pensamento crítico e proxecto persoal e profesional.

UD	Título da UD	Duración
5	Os meus proxectos.	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Identificar e interpretar as ideas e crenzas que conforman a identidade persoal, contrastándooas con categorías fundamentais da antropoloxía cristiá (creación, imaxe de Deus, liberdade, pecado, finitude, etc.) e doutras cosmovisións.	Identifica os elementos craves do proxecto vital. Contrasta as ideas e crenzas coas categorías fundamentais da antropoloxía cristiá. Valora a riqueza e diversidade da vida humana. Identifica as propias ideas e crenzas en diálogo con outras cosmovisións en contextos de pluralidade		
CA1.2 - Recoñecer os elementos esenciais dun proxecto vital en clave vocacional e profesional desde a autonomía, a liberdade e a responsabilidade social, cunha actitude sincera de procura da verdade, tendo en conta a proposta cristiá e os valores sociais.	Recoñece os elementos dun proxecto persoal. Realiza un proxecto vital para unha cidadanía democrática, con liberdade e responsabilidade. Coñece as propostas da antropoloxía cristiá e o seu ensino social para un proxecto de vida persoal. Participa na construción dunha sociedade xusta e equitativa.	TI	100

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.6 - Diseñar proxectos persoais e comunitarios que promovan a plenitude humana e a transformación social, cultivando a responsabilidade individual, a xustiza social e a ecoloxía integral.	Asume os valores da cidadanía democrática e da ecoloxía integral. Desenvolve un compromiso persoal e social de denuncia pobreza e inxustiza. Elabora propostas sociopolíticas para incluír na casa común aos máis desfavorecidos. Contempla a experiencia relixiosa como motivación dos proxectos vitais.		
CA1.8 - Participar activamente na creación cultural con sentido crítico, desenvolvendo sentimentos de pertenza á propia tradición e construíndo a diversidade cultural desde criterios humanizadores propios do Evanxeo.	Coñece o legado cultural. Analiza as achegas do cristianismo no desenvolvemento dos pobos. Comprende o patrimonio a través do diálogo entre a fe cristiá e a cultura, a historia, a arte e a literatura. Participa no diálogo intercultural con iniciativa persoal.		
CA1.12 - Discernir os desafíos da civilización actual, establecendo as contribucións que tanto a ciencia como a teoloxía poden realizar transformación social, desde unha mutua colaboración.	Realiza un achegamento ás crenzas e valores propios da fe cristiá. Establece un diálogo entre a fe e a razón, as ciencias e as culturas. Promove o diálogo intercultural e interrelixioso para a superación de fundamentalismos. Reflexiona sobre a vida plena en contextos plurais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - Obxectivos vitais, desenvolvemento da vocación persoal e proxecto profesional. - A visión integral da persoa na súa dignidade e na súa liberdade segundo a antropoloxía cristiá. - A concepción do ser humano noutras cosmovisións filosóficas e relixiosas, en diálogo coa teoloxía cristiá das relixións. - Proxectos persoais e profesionais, na vida eclesial e social, desenvoltos en clave vocacional. - Achegas da experiencia relixiosa cristiá para unha vida con sentido en diálogo con outros paradigmas. - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - As manifestacións sociais e culturais como expresión dos valores e crenzas da identidade dos pobos. - Recoñecemento crítico na contorna social e cultural de manifestacións da dimensión espiritual da persoa.

UD	Título da UD	Duración
6	A paz.	4

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Recoñecer os elementos esenciais dun proxecto vital en clave vocacional e profesional desde a autonomía, a liberdade e a responsabilidade social, cunha actitude sincera de procura da verdade, tendo en conta a proposta cristiá e os valores sociais.	Recoñece os elementos dun proxecto persoal. Realiza un proxecto vital para unha cidadanía democrática, con liberdade e responsabilidade. Coñece as propostas da antropoloxía cristiá e o seu ensino social para un proxecto de vida persoal. Participa na construción dunha sociedade xusta e equitativa.	TI	100
CA1.3 - Valorar, no desenvolvemento da identidade persoal, a pertenza a múltiples esferas sociais, promovendo compromisos de respecto á diversidade e inclusión en sociedades democráticas.	Coñece a natureza relixiosa e social do ser humano e a súa dignidade. Mostra actitudes cívicas e de cooperación na construción social da democracia. Recoñece a dimensión social da dignidade e os dereitos humanos.		
CA1.5 - Describir os retos políticos e económicos en contornas locais e globais, analizando as súas causas e proponendo posibles solucións á luz da proposta moral do Reino de Deus e doutras cosmovisións.	Describe os retos políticos e económicos. Comprende a superación da inxustiza e a violencia. Identifica a proposta do Evanxeo para a construción da casa común, a cultura do encontro, o coidado do planeta, a diversidade e a inclusión de todos. Analiza os desafíos democráticos e socioeconómicos.		
CA1.10 - Valorar a experiencia cristiá manifestada en Xesucristo e en tantas testemuñas ao longo da historia, como resposta plena ás cuestións vitais e de sentido, en diálogo interdisciplinar con propostas filosóficas diversas.	Coñece a experiencia relixiosa cristiá polos relatos bíblicos. Coñece as diversas relixións e os seus personaxes destacados. Comprende o diálogo do cristianismo coa filosofía e a ciencia. Diferencia as oportunidades da experiencia relixiosa como proposta de plenitude.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - Habilidades e destrezas para descubrir, analizar e valorar criticamente as diferentes pertenzas como medio de enriquecemento persoal. - A visión integral da persoa na súa dignidade e na súa liberdade segundo a antropoloxía cristiá. - A vida en sociedade, condición necesaria do desenvolvemento vital da persoa.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Diálogo fe-razón e fe-cultura. - O anuncio do Reino de Deus e as súas implicacións persoais, sociopolíticas e escatolóxicas. - Humanismo cristián: Xesucristo, salvación e modelo de humanidade plena. - Inserirse criticamente na sociedade. - Valores sociais, pensamento crítico e proxecto persoal e profesional. - Principios fundamentais da doutrina social da Igrexa (DSI). - Estratexias para a análise dos principais problemas sociais, políticos, económicos e ecolóxicos do mundo actual, á luz da doutrina social da Igrexa e doutros humanismos. - Proxectos sociais e de promoción humana da Igrexa, na historia e no presente, e a súa achega á inclusión social e ao ben común.

UD	Título da UD	Duración
7	ODS,	4

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.2 - Recoñecer os elementos esenciais dun proxecto vital en clave vocacional e profesional desde a autonomía, a liberdade e a responsabilidade social, cunha actitude sincera de procura da verdade, tendo en conta a proposta cristiá e os valores sociais.	Recoñece os elementos dun proxecto persoal. Realiza un proxecto vital para unha cidadanía democrática, con liberdade e responsabilidade. Coñece as propostas da antropoloxía cristiá e o seu ensino social para un proxecto de vida persoal. Participa na construción dunha sociedade xusta e equitativa.	TI	100
CA1.3 - Valorar, no desenvolvemento da identidade persoal, a pertenza a múltiples esferas sociais, promovendo compromisos de respecto á diversidade e inclusión en sociedades democráticas.	Coñece a natureza relixiosa e social do ser humano e a súa dignidade. Mostra actitudes cívicas e de cooperación na construción social da democracia. Recoñece a dimensión social da dignidade e os dereitos humanos.		
CA1.4 - Distinguir os principios fundamentais da mensaxe social cristián, contrastándoos con outros humanismos e ideoloxías contemporáneas, aplicándoos a diferentes situacións sociais.	Distingue e contrasta os principios da mensaxe social cristián. Valora a xestión da liberdade persoal e as relacións coas pertenzas nas que estamos integrados. Analiza as propostas morais do pensamento cristián. Participa na resolución pacífica e positiva de conflitos.		

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.5 - Describir os retos políticos e económicos en contornas locais e globais, analizando as súas causas e propoñendo posibles solucións á luz da proposta moral do Reino de Deus e doutras cosmovisións.	Describe os retos políticos e económicos. Comprende a superación da inxustiza e a violencia. Identifica a proposta do Evanxeo para a construción da casa común, a cultura do encontro, o coidado do planeta, a diversidade e a inclusión de todos. Analiza os desafíos democráticos e socioeconómicos.		
CA1.6 - Diseñar proxectos persoais e comunitarios que promovan a plenitude humana e a transformación social, cultivando a responsabilidade individual, a xustiza social e a ecoloxía integral.	Asume os valores da cidadanía democrática e da ecoloxía integral. Desenvolve un compromiso persoal e social de denuncia pobreza e inxustiza. Elabora propostas sociopolíticas para incluír na casa común aos máis desfavorecidos. Contempla a experiencia relixiosa como motivación dos proxectos vitais.		
CA1.11 - Recoñecer as características propias do saber teolóxico, en canto ao seu método, fontes e contido, identificando as semellanzas e diferenzas con outros saberes, en especial coa ciencia, e valorando as súas achegas éticas.	Comprende os contidos esenciais da mensaxe cristiá. Promove o diálogo intercultural e interrelixioso. Busca solucións para a transición ecolóxica, dixital e a transformación social. Coñece a proposta do Evanxeo para a construción da casa común e o coidado do planeta, a diversidade e a inclusión.		
CA1.12 - Discernir os desafíos da civilización actual, establecendo as contribucións que tanto a ciencia como a teoloxía poden realizar transformación social, desde unha mutua colaboración.	Realiza un achegamento ás crenzas e valores propios da fe cristiá. Establece un diálogo entre a fe e a razón, as ciencias e as culturas. Promove o diálogo intercultural e interrelixio para a superación de fundamentalismos. Reflexiona sobre a vida plena en contextos plurais.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A vida como vocación persoal e profesional en diálogo co humanismo cristián. - Habilidades e destrezas para descubrir, analizar e valorar criticamente as diferentes pertenzas como medio de enriquecemento persoal. - A visión integral da persoa na súa dignidade e na súa liberdade segundo a antropoloxía cristiá. - A vida en sociedade, condición necesaria do desenvolvemento vital da persoa. - Diálogo fe-razón e fe-cultura.

Contidos

- Síntese da Historia da Salvación en clave relacional e trinitaria.
- O anuncio do Reino de Deus e as súas implicacións persoais, sociopolíticas e escatolóxicas.
- Método teolóxico e método científico: contidos e enfoques propios de cada disciplina.
- Relaciones ciencia e fe ao longo da historia e na actualidade.
- Diálogo fe-razón na historia da ciencia, a filosofía e a teoloxía.
- Inserirse criticamente na sociedade.
- Principios fundamentais da doutrina social da Igrexa (DSI).
- Estratexias para a análise dos principais problemas sociais, políticos, económicos e ecolóxicos do mundo actual, á luz da doutrina social da Igrexa e doutros humanismos.
- As relacións da Igrexa coa organización política e democrática, nos niveis locais, estatais e globais, na súa dimensión histórica e actual.
- Coñecemento e valoración das diferentes iniciativas mundiais que buscan lanzar proxectos de futuro sostible, en especial os obxectivos de desenvolvemento sostible (ODS).
- Proxectos sociais e de promoción humana da Igrexa, na historia e no presente, e a súa achega á inclusión social e ao ben común.
- Principais desafíos da humanidade e as súas implicacións éticas: valor da vida, xustiza, ecoloxía, transhumanismo e intelixencia artificial, etc.

4.1. Concrecións metodolóxicas

A adquisición e o desenvolvemento das competencias crave do Perfil de saída do alumnado ao termo do ensino básico, que se concretan nas competencias específicas de cada materia ou ámbito da etapa, veranse favorecidos por metodoloxías didácticas que recoñezan ao alumnado como axente da súa propia aprendizaxe. Para iso é imprescindible a implementación de propostas pedagóxicas que, partindo dos centros de interese do alumnado, lle permita construír o coñecemento con autonomía e creatividade desde as súas propias aprendizaxes e experiencias. As situacións de aprendizaxe representan una ferramenta eficaz para integrar os elementos curriculares das distintas materias ou ámbitos mediante tarefas e actividades significativas e relevantes para resolver problemas de maneira creativa e cooperativa, reforzando a autoestima, a autonomía, a reflexión crítica e a responsabilidade.

Para que a adquisición das competencias sexa efectiva, ditas situacións deben estar ben contextualizadas e ser respectuosas coas experiencias do alumnado e as súas diferentes formas de comprender a realidade. Así mesmo, deben estar compostas por tarefas complexas cuxa resolución leve a construción de novas aprendizaxes. Con estas situacións búscase ofrecer ao alumnado a oportunidade de conectar e aplicar o aprendido en contextos próximos á vida real. Así expostas, as situacións constitúen un compoñente que, aliñado cos principios do Deseño universal para a aprendizaxe, permite aprender a aprender e sentar as bases para a aprendizaxe ao longo da vida, fomentando procesos pedagóxicos flexibles e accesibles que se axusten ás necesidades, as características e os diferentes ritmos de aprendizaxe do alumnado.

O deseño destas situacións debe supor a transferencia das aprendizaxes adquiridas por parte do alumnado, posibilitando a articulación coherente e eficaz dos distintos coñecementos, destrezas e actitudes propios desta etapa. As situacións deben partir da formulación duns obxectivos claros e precisos que integren diversos saberes básicos. Ademais, deben propor tarefas ou actividades que favorezan diferentes tipos de agrupamentos, desde o traballo individual ao traballo en grupos, permitindo que o alumnado asuma responsabilidades persoais e actúe de forma cooperativa na resolución creativa do reto exposto. A súa posta en práctica debe implicar a produción e a interacción verbal e incluír o uso de recursos auténticos en distintos soportes e formatos, tanto analóxicos como dixitais. As situacións de aprendizaxe deben fomentar aspectos relacionados co interese común, a sustentabilidade ou a convivencia democrática, esenciais para que o alumnado sexa capaz de responder con eficacia aos retos do século XXI.

As formulacións metodolóxicas desta materia fundaméntanse, globalmente, na atención personalizada ao alumnado,

na diversidade de actividades, estratexias, recursos e outros métodos didácticos; no coidado do desenvolvemento emocional e cognitivo do alumnado respectando o seu ritmo evolutivo; na aprendizaxe individualizada e cooperativa; na relación das aprendizaxes coa contorna, nun enfoque competencial orientado á acción, o emprendemento e a aplicación dos saberes.

Será necesario ter en conta as condicións persoais, sociais e culturais de todo o alumnado para detectar necesidades específicas e propor accións de reforzo ou ampliación, flexibilizando os procesos e garantindo a inclusión de todo o alumnado. A avaliación compréndese como parte deste proceso de ensino e aprendizaxe. A materia de Relixión Católica confire una insubstituíble responsabilidade á figura do docente cuxa intervención é esencial na xestión do proceso de ensino, tanto na súa programación como no seu desenvolvemento e avaliación.

A didáctica da materia de Relixión Católica exposta en termos dun currículo competencial haberá de promover o protagonismo do alumnado no seu propio proceso de aprendizaxe. Algúns dos pasos a seguir nas secuencias de aprendizaxe son:

- Partir da experiencia concreta do alumnado, e da súa realidade persoal, familiar, social e cultural;
- Identificar e formular con pensamento crítico os interrogantes e cuestións que suscitan estas situacións;
- Buscar, analizar e contrastar as experiencias e interrogantes, con fontes bíblicas, o Maxisterio eclesial, o patrimonio artístico, e outras referencias do diálogo fe-cultura;
- Elaborar respostas persoais e sociais desde a liberdade individual con pleno respecto ás ideas dos demais, contrastadas cos principios do ensino social da Igrexa;
- Dialogar con outras cosmovisións e relixións, para a construción da vida en sociedades plurais e democráticas baseadas no ben común;
- Comunicar con asertividade e empatía as ideas e crenzas propias utilizando con creatividade diversas linguaxes;
- Aplicar este proceso formativo na construción da identidade persoal e do proxecto vital como preparación para a aprendizaxe para toda a vida, e na transformación social.

A diversidade de metodoloxías activas que se poden aplicar haberán de ter en conta os pasos deste itinerario pedagóxico e as competencias específicas, os criterios de avaliación e os saberes básicos, é dicir, as aprendizaxes esenciais desta materia.

As orientacións metodolóxicas de cara ás avaliación programadas, harmonizarán de forma coherente estas aprendizaxes que se propoñen na materia de Relixión Católica, as necesidades propias do alumnado, e os obxectivos de etapa e o perfil de saída.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
Recursos persoais
Recursos materiais
Recursos tecnolóxicos
Recursos dixitais
Recursos espaciais

Recursos persoais: Formado por todos os profesionais do centro educativo, como son o profesorado titor, persoal especialista en AL e PT, departamento de orientación, mestres especialistas etc. Ademais, hai que destacar os recursos persoais externos nos cales nos podemos apoiar, como son as familias e todas aquelas organizacións institucionais que nos axuden no noso labor como docentes.

Recursos materiais: Libro de texto. Entre os materiais pódense destacar: material funxible (cadernos, lapis, folios, cartolinas...), plastilina e outras pastas para modelar, maquetas, dicionarios, láminas de apoio visual, libros de consulta.

Recursos tecnolóxicos Ordenadores, robots educativos, encerados dixitais, proxectores, tabletas...

Recursos dixitais: Plataformas. Aula virtual, enciclopedias online, app para xerar mapas mentais, vídeos educativos, libros dixitais, actividades con realidade aumentada, kahoot ou plickers para realizar actividades de repaso e avaliación, entre outros. Estes recursos poden ser de utilidade para facilitar a adquisición de contidos e reforzar a aprendizaxe.

Recursos espaciais: A propia aula ordinaria, a biblioteca do centro, o patio de recreo, laboratorio de centro, aula de convivencia (para resolver aqueles conflitos que poidan xurdir), así como os diversos espazos do contorno.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Ao inicio do curso realizarase unha proba na que se revisan os contidos mínimos esixidos no ano anterior.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	15	15	15	15	15	15	10	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

Procedementos e instrumentos de avaliación para cada avaliación:

Os procedementos para a avaliación da materia de relixión serán

- Actividades que traballen explicitamente os estándares definidos na unidade.
- Mapas mentais ou conceptuais elaborados polos alumnos e polas alumnas.
- Produtos de aprendizaxe deseñados para poder aplicarlos en tarefas realizadas nun contexto real; por exemplo: unidades de medida deseñadas por eles, o deseño dun obxecto con figuras xeométricas, murais, traballos de aplicación das tarefas, etc.
- Probas escritas que recollan os estándares de aprendizaxe.
- Problemas de aplicación de contidos nos que é necesario o desenvolvemento do razoamento lóxico.
- Ferramentas de autoavaliación e coavaliación do traballo na aula.

As cualificacións do alumnado de relixión, estarán repartidas do

seguinte xeito:

- Probas escritas 35 %
 - Caderno de clase 35 %. Este apartado detállase da seguinte maneira:

Ítem Sempre (2,5) Ás veces (1,25) Nunca (0)

Traer o material escolar preciso

Mostrar vontade de aprender e esforzarse nas tarefas

Ter feitas todas as tarefas

Orde e limpeza na presentación

- Traballos 30 %. Este apartado detállase da seguinte maneira:

Ítem Moi ben (2.5) Ben (2) Regular (1) Mal (0)

Entregar os traballos na data fixada

Traballo ben estruturado

Contidos axustados o tema

Presentación escrita

Exposición oral na aula

Si algún alumno ou alumna ao final do trimestre non acadara o 50 % da puntuación, faríase unha proba de recuperación previa a entrega das notas, para tentar conseguir deste xeito un resultado positivo.

Si algún alumno ou alumna copia, no exame de avaliación final, será cualificado con un “0” nese exame e as notas das tres avaliacións serán divididas entre 3. O resultado desta operación será a súa nota final.

Criterios de recuperación:

RECUPERACIÓN PARA ALUMNADO CON FALTAS DE ASISTENCIA

No caso de alumnado que falta repetidamente a clase (ausencias reiteradas inxustificadas, expulsións oficiais...) a avaliación será feita en base á proba final da avaliación correspondente ou , no seu caso, á avaliación final.

PROBA EXTRAORDINARIA DE SETEMBRO

A proba extraordinaria de setembro, puntuada sobre un total de 10 puntos, consistirá nunha serie de cuestións que recollan os contidos mínimos do curso. A nota mínima para superala mesma será un 5.

6. Medidas de atención á diversidade

A metodoloxía da materia de Relixión Católica terá en conta os principios do Deseño Universal para a Aprendizaxe para programar propostas didácticas compostas por prácticas de aprendizaxe, ensino e avaliación que contribúan a enriquecer o proceso de desenvolvemento integral do alumnado, promovendo o seu progreso no recoñecemento da tradición relixiosa e cultural da contorna familiar e social, na adquisición de actitudes, valores e crenzas necesarios para a súa vida persoal e en sociedade, no crecemento interior e proxecto vital, así como na expresión das súas propias emocións e experiencias de forma respectuosa e empática xerando contornas inclusivas e interculturais. Foméntanse así procesos pedagóxicos accesibles para todos pola diversidade de estratexias e recursos, de espazos e tempos, que se utilizan na aula e pola adaptación do currículo ás necesidades dos diferentes ritmos de aprendizaxe. No deseño das actividades desta materia terase en conta a flexibilidade do currículo, os contextos de ensino inclusivos, e a utilización de recursos accesibles. A adecuada resposta educativa a todo o alumnado concíbese a partir do principio de inclusión, entendendo que unicamente dese modo garántese o desenvolvemento de todos, favorécese a equidade e contribúese a unha maior cohesión social. A atención á diversidade é una necesidade que abarca a todas as etapas educativas e a todo o alumnado. É dicir, trátase de contemplar a diversidade do alumnado como principio e non como una medida que corresponde ás necesidades duns poucos. Nos materiais do curso inclúese propostas de atención á diversidade para todos os contidos. En cumprimento do artigo 52 da orde 8 de setembro 2021 de atención á diversidade, elaborárase un plan específico personalizado para os alumnos que deban permanecer un ano máis no mesmo curso que incida nas dificultades detectadas no curso anterior. Debemos ter en conta á hora de levar a cabo esta programación por un lado as medidas ordinarias, así como as medidas extraordinarias, as cales se poñerán en funcionamento unha vez esgotadas as ordinarias. Así, entre as medidas ordinarias hai que ter en conta á adecuación desta programación ás características do centro e do alumnado. Por outro lado, levaranse a cabo reforzos educativos con aquel profesorado con dispoñibilidade horaria, ademais de programas de habilidades sociais para traballar a autoestima ou a empatía, o que facilitará o traballo en equipo. Por último, en canto as medidas ordinarias hai que destacar o programa de enriquecemento curricular para aquel alumnado con altas capacidades. Por outra banda, entre as medidas extraordinarias podemos atopar: adaptacións curriculares, agrupamentos flexibles, apoio do profesorado especialista en pedagogía terapéutica ou audición e linguaxe, a flexibilización no período de escolarización, así como alumnado que no poida acudir ao centro educativo por circunstancias diversas ou unha atención educativa domiciliaria ou hospitalaria. Tendo en conta esta información sobre as medidas de atención á diversidade, levaranse a cabo aquelas que se correspondan coa diversidade da aula, como poden ser as seguintes:

- Mellorar os hábitos de estudo e as técnicas de aprendizaxe do alumnado, potenciando a adquisición das competencias a través da realización de esquemas, mapas conceptuais, resumos etc.
- Desenvolver as capacidades do alumnado tendo en conta as súas características e circunstancias familiares, como poden ser: a adaptación de medios, o uso da axenda escolar, adaptación dos tempos na realización de probas ou tarefas, uso de imaxes, aplicacións dixitais.
- Realizar actividades de reforzo para aquel alumnado que non conseguiu adquirir os contidos traballados, como poden ser o uso de imaxes ou apoios visuais.
- Diseñar actividades de ampliación para aquel alumnado que xa adquiriu os contidos, a través da relación de tarefas de aprendizaxe integradas que aborden contidos de outras materias, afondando nos coñecementos adquiridos.
- Levar a cabo actividades complementarias, as cales amplían os aspectos curriculares, como poden ser as saídas a centros de culto, visitas a museos, exposicións, charlas formativas, etc.
- Establecer colaboracións con outras institucións (Igrexa, Concello, Deputación, organizacións sen ánimo de lucro) como poden ser o emprego dos materiais aportados por fundacións como Cáritas, Mans Unidas...
- Participar en plans e programas da Consellería de Educación e outras entidades, algúns exemplos pode ser o Plans Proxecta+, entre outros.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	UD 7
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Competencia dixital	X	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Emprendemento social e empresarial	X	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Fomento do espírito crítico e científico	X	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Creatividade	X	X	X	X	X	X	X
ET.10 - Formación estética	X	X	X	X	X	X	X
ET.11 - Educación para a saúde	X	X	X	X	X	X	X
ET.12 - Educación para a sostibilidade e o consumo responsable	X	X	X	X	X	X	X
ET.13 - Respecto mutuo e cooperación entre iguais	X	X	X	X	X	X	X

Observacións:

Ao traballar os mesmos descritores operativos que as demais materias, a materia de Relixión pode integrarse como una materia nos proxectos de interdisciplinaria e o traballo por ámbitos. Nos propios saberes recóllese a relación de con outras disciplinas.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Saídas culturais	Visita a centros de culto	X	X	X

Observacións:

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
Idoneidade das actividades propostas para acadar as aprendizaxes
Adecuación do nivel de dificultade ás características do alumnado
Incorporación das novas tecnoloxías ao proceso de ensino-aprendizaxe
Combinación do traballo individual e en equipo de xeito eficiente
Participación activa de todo o alumnado
Eficacia dos procedementos e instrumentos de avaliación
Ofrecemento ao alumnado de forma rápida dos resultados das probas
Facilitación a cada alumna e alumno da axuda individualizada precisa
Atención adecuada á diversidade do alumnado
Información do proceso de ensino-aprendizaxe ao alumnado, persoa titora e familia
Implicación do profesorado nas funcións de titoría e orientación
Comunicación apropiada coa familia por parte do profesorado
Facilitación do proceso de visualización, revisión e integración dos erros cometidos

Descrición:

Ademais dos citados indicadores de logro, poderase incluír: Se a programación se axusta ao marco normativo curricular estatal e autonómico e ao currículo de Relixión, se está adaptada ás características do centro e do grupo, se vincula este curso co perfil de saída, os descritores operativos e obxectivos de cada etapa, se se tivo en conta a diversidade do alumnado en canto a capacidades, distintos niveis cognitivos, ritmos e estilos de traballo, habilidades, estilos de aprendizaxe... A estrutura da situación de aprendizaxe inclúe todos os elementos formais, planificouse a partir dos criterios de avaliación que establece o currículo utilizando en cada secuencia aqueles saberes que permitían progresar na adquisición da correspondente competencia específica, se tivo en conta os descritores operativos das competencias clave e buscou o diálogo curricular con outras materias, si é adecuada aos criterios de avaliación, se tivo en conta a diversidade do alumnado en canto a capacidades, distintos niveis cognitivos, ritmos e estilos de traballo, habilidades, estilos de aprendizaxe... Se como profesorado reflexionei e avalei a miña labor docente durante todo o desenvolvemento da situación de aprendizaxe, realizando modificacións (nas tarefas, nos contidos, na metodoloxía) cando foi necesario, se utilicei variadas ferramentas de avaliación ao longo da tarefa (rúbricas, observación, probas escritas ou orais,), se tiven en conta os criterios de cualificación acordados e difundidos e se estes criterios van referidos non só a resultados de probas senón ao logro de competencias.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Realizarase o seguimento a través da aplicación Proens, completando os datos que aparecen na aplicación. O resultado dese seguimento permitiranos confirmar ou modificar a programación no vindeiro curso.

9. Outros apartados